

moramo dati navdih ljubezni, prostovoljnosti in velikodušnosti. Družba bi morala te vrednote podpirati, ne pa da se tretirajo njihovi izvajalci kot drugorazredni člani.

V družini, kjer se mladi človek oblikuje, je vzgoja za solidarnost in ob tem za prostovoljstvo in ljubezen do sočloveka zelo pomembna. Kje so zgledi?

Celotna družba in vsak posameznik bi se moral čutili odgovornega za ljudi, ki si segajo po življenju, za osamljene, trpinčene starostnike, za družine, ki so na meji preživetja... in še in še. In seveda tudi ravnati po svojih močeh in sposobnostih. Mi se pa raje postavljamo na mesta sodnika in tožnika ali pa si zatiskamo oči. Bolje bi bilo, da bi sprejeli človeka z vsemi njegovimi nesposobnostmi, neznanjem in razvadami, saj najverjetneje ne zna drugače. Prav v vsakem je pa nekaj dobrega.

Le od naše ODLOČITVE, po kateri poti želimo hoditi, bo odvisno, ali bomo na njej videli in občudovali cvetje, ali pa bomo šli "mrtvi" skozi življenje.

Vse, ki vas je to razmišljanje nagovorilo in če ste pripravljeni graditi prijaznejši jutri, vljudno vabim, da se pridružite naši Karitas.

*"Ne gre za to, ali delam veliko ali malo,
temveč za to,
ali tisto veliko ali malo delam rad."
(Elisabeth Lukas)*

Marta FALEŽ

PISALI STE NAM

Zahvala in pohvala

Naneslo je tako, da sem moral pred kratkim tja, kamor sicer praviloma ne zahajamo prav radi - na občino in na policijo. Obeh služb oziroma tamkajšnjih uslužbencev se bolj kot ne drži negativen sloves zbirokratiziranosti, hladnosti in vzvišenosti. Saj smo najbrž že vsi kdaj doživeli, da nas je kakšna zdolgočasena uradnica (po dolgem čakanju v vrsti) ob vstopu mrko premerila od nog do glave in nam že s pogledom dala vedeti, da je jezna nase ter na ves svet, najbolj pa na nas, ki si jo drznemo motiti.

Sam imam zato zmeraj nekoliko nelagoden občutek, kadar moram potrskati na vrata kakšnega urada. No, vsaj do nedavnega sem ga imel. Spričo zadnjih dogodkov pa lahko rečem, da na srečo ni vedno razloga za to. Ker mi to kot občanu veliko pomeni, sem se odločil o tem nekaj napisati.

Prijetno sem bil presenečen, ko sem zaradi izjemno majhnega pritiska vode, kar je vsakodnevno predstavljalo veliko nevšečnost, obiskal župana občine Rače-Fram Branka Ledineka. Ta je bil s problemom, ki je bil tedaj prisoten v predelu, kjer živim, sicer že seznanjen, vendar mi je vseeno pozorno prisluhnil. Zagotovil mi je, da se bo zavzel za čimprejšnje ukrepanje in za odpravo nastale težave. Dober občutek, s katerim sem se poslavljajal od župana naše občine, me ni varal - problem s pritiskom vode je bil res v doglednem času s priključitvijo na framski vodovod povsem odpravljen in sedaj je z vodo vse v najlepšem redu. Da pa na Grajskem trgu 14 ni prijazen in ustrežljiv le župan, pač pa tudi njegovi sodelavci in sodelavke, sem imel priložnost ugotoviti tudi po tem dogodku, ko sem kasneje v zvezi z neko zadevo telefonično kontaktiral z občino.

Podobno se je zgodilo, ko sem se s prošnjo, ki je zadevala prometno problematiko, obrnil na komandirja Policijske postaje v Račah Tomaža Urlepa. Lepo sva se pogovorila in ko sem mu predočil problem iz njihove pristojnosti, je obljubil rešitev. Tudi on je bil mož-beseda in skupaj s svojimi sodelavci držal obljubo.

Zaradi navedenega želim županu Branku Ledineku in komandirju PO Rače Tomažu Urlepu izreči javno pohvalo in se zahvaliti za njun prijazen sprejem, za posluš, za čas, ki sta mi ga namenila, za zelo korekten odnos ter seveda za rešitev težav, ki so pestile mene in bližnjo okolico.

Danilo STRAHIJA iz Frama 4

FLOCVET d.o.o. na državnem tekmovanju v floristiki

20. septembra 2003 je v Slovenskih Konjicah potekalo 9. predtekmovanje za državno tekmovanje v floristiki. Udeležilo se ga je enajst cvetličarjev iz Slovenije, tudi naš FLOCVET d.o.o. iz Frama.

Okrasili smo portale vhodov v starem delu mesta, vsak tekmovalec pa je izdelal tudi šopek po lastni zamisli.

Tekmovanje oziroma izdelke je ocenjevala 3-članska mednarodna strokovna žirija.

Za temo portal sem dosegla 4. mesto, skupno pa 6. mesto, kar je lep rezultat z oziroma na dejstvo, da je bila med tekmovalci večina res vrhunskih cvetličarjev.

S tem dosežkom sem se uvrstila v finale državnega tekmovanja, ki bo prihodnje leto.

Adela PEČOVNIK

HIP HOP na pohodu - tudi v Račah

V Plesno kulturnem društvu (PKD) HIP HOP dance se po svojih najboljših močeh trudimo, da bi mladi in tudi nekoliko starejši aktivno preživljali prosti čas - kolikor nam ga pač ob našem vsakdanjiku sploh še ostane. A nekaj pa nam ga vendarle! To dokazujejo podatki, da smo v zelo kratkem času svojega delovanja uspeli z zabavnimi druženji pridobiti veliko simpatizerjev. Tako smo v lanskem letu izvedli preko 20 plesnih tečajev in HIP HOP treningov za mladino ter 12 plesnih tečajev za odrasle, vse pod strokovnim vodstvom plesnih učiteljev in trenerjev.

Gostovanje HIP HOP skupin:

Ob otvoritvi drugega otroškega igrala v Parku generacij ob Pekrskem potoku v Mariboru smo popestrili zabavni program, sodelovali smo na raznih dobrodelnih koncertih in modnih revijah.

V mesecu decembru 2002 smo programsko sodelovali na prireditvi »Prihod dedka Mraza s Pohorja«, kjer je projekt poleg plesnih vsebin vseboval tudi mladinsko gledališko predstavo.

Povabljeni smo bili k sodelovanju na prireditveni program »Veseli december« ter bili animatorji in nosilci programskih vsebin na novoletnih zabavah za mlade in odrasle.

Mladi hip-hopovci pa svoje plesne izkušnje radi predstavijo tudi širši javnosti - denimo kot spremljevalne plesne skupine različnim glasbenim gostom na televizijskih oddajah.

To je le delček prikaza našega dosedanjega dela. Skratka, PKD HIP HOP dance je bilo medijsko večkrat promovirano kot inovativno društvo z jasno začrtanimi cilji.

Zavedamo pa se, da je naše delo pomembno predvsem za kvaliteten razvoj mladostnikov: to, da se mladi tedensko srečujejo, trenirajo in s tem družijo ter kakovostno preživljajo prosti čas, je namreč enako pomembno kot količina osvojenega plesnega znanja.

Naša dejavnost je zato večplastna in ima kot taka nedvomno precejšnjo vrednost. To potrjujejo dosednji rezultati našega društva ter zadovoljstvo mladostnikov in njihovih staršev, saj poleg vseh prijetnih in sproščujočih elementov naše društvo pripomore tudi k zdravemu osebnostnemu razvoju mladih.

Utrinki z naših nastopov

PKD HIP HOP dance za vas:

- plesni tečaji za predšolske otroke in osnovnošolce
- plesni treningi za vse starostne skupine mladih
- plesni treningi mladinskih navijaških skupin
- začetni in nadaljevalni plesni tečaji za odrasle, z zabavnimi zaključki plesnih tečajev ter individualne plesne ure za odrasle
- hip hop rekreacija in orientalska rekreacija za odrasle

Del predstavljenih dejavnosti poteka v prostorih Zveze prijateljev mladine Maribor, Razlagova 16, ali po dogovoru na kateri koli drugi lokaciji.

Za PKD HIP HOP dance je to šele začetek - pripravljen imamo vsebinsko bogat in kvaliteten program za prihodnost. Našo dosedanjo ponudbo želimo razširiti, pridobiti še več strokovnih sodelavcev in korak za korakom nadaljevati začrtano pot.

Za vse, ki smo vas z zapisom pritegnili ali vas zanima kaj več o nas, pa še telefonski številki, kjer lahko dobite več informacij: 041 532 116 (Branka Ivančič) ali 070 360 488 (Mario Tement).

Pridružite se nam!

Branka IVANČIČ

Oglas

Na področju KS Fram želimo kupiti kmetijsko zemljišče (ali kmetijsko zemljišče s postavljeno brunarico) v izmeri okoli 500 m². Zaželena je lepa, sončna lega, z razgledom.

GSM: 041 213 273, Tanja.

Mednarodni dan odprtih vrat

Mednarodni dan odprtih vrat na ekološki kmetiji Uranjek »Baron« na Planici

Zveza združenja ekoloških kmetov Slovenije in Urad vlade RS za informiranje že dve leti zapored organizirata dan odprtih vrat na slovenskih ekoloških kmetijah. S tem se je Slovenija pridružila mnogim državam v Evropski uniji, kjer so takšne prireditve že tradicionalne.

28. september je bil dan, ko so se lahko vsi zainteresirani Slovenci na 45 kmetijah seznanili s tem, kako poteka ekološko kmetovanje in kakšne so videti ekološke kmetije v Sloveniji. Ena izmed teh ekoloških kmetij je bila na ogled tudi v naši občini Rače-Fram. Gre za kmetijo Uranjek na Planici nad Framom.

Kmetija Uranjek je v ekološko pridelavo vključena od leta 1999. Ukvarjajo se z turizmom, živinorejo (Pohorje beef), sadjarstvom in zeliščarstvom. Prvi certifikat so dobili leta 2001.

Na dan odprtih vrat so lahko obiskovalci ekološko kmetijo obiskali med 10.00 in 16.00 uro. Tedaj so spoznali kmetijo Uranjek, se seznanili z osnovami ekološkega kmetovanja, spoznali, kako so takšne kmetije nadzorovane, kako kupcu zagotavljajo, da je hrana res pridelana na ekološki način. Ogledali so si zelišča na kmetiji, se seznanili, kaj je Pohorje Beef, kako od jabolke do jabolčnika ali jabolčnega soka, del predstavitve pa je bilo namenjene tudi trženju turizma (prodaja na krožniku). Ogledali so si lahko tudi hlev na prosto rejo, travniški nasad in prikaz kuhanja žganja na tradicionalni način.

Ogled zeliš-nega vrta

Posebnost kmetije pa je bila degustacija zeliščnih žganj in zeliščnih namazov.

Na kmetiji so pripravili tudi razstavo domačih pridelkov in izdelkov, ki je potekala vse do 5. oktobra.

Po uradnem delu so lahko naši najmlajši »korenjaki« sodelovali pri kmljenju živine (krave, svinje, račke, zajčki...) ali pa se skupaj s starši pridružili delavnici - izdelava aražmajev iz buč, ki jo je vodila Jelka Bojc - predsednica Turističnega društva Fram. Zanimivo je bilo tudi opazovati likovnega pedagoga Mitjo Novaka, ki je oblikoval neverjetne umetnine iz buč.

Glavna akterja delavnice (aražmajev iz buč) - vodja Jelka Bojc (levo) in likovni pedagog Mitja Novak (desno) s svojim izvrstnim izdelkom iz buč

Prav tako pa je bilo za okrepcilo možno tudi poizkusiti ragu iz mesa Pohorja beef in se zavrteti ob zvokih frajtonarce.

Še vedno rahlo dvomite, da je ekološko kmetijstvo možnost in priložnost in da se da od njega tudi živeti?

Potem je čas, da tudi vi obiščete ekološko kmetijo Uranjek in jo spoznate!

Boris URANJEK

Kdor ima isto dušo
in iste roke,
lahko objame svet
in ga stisne k sebi.

Kostanjev piknik 1. razredov

Začetek šolskega leta je bil za nekatere starše, ki dajemo otroke prvič v šolo, nekaj posebnega. Bili smo malo na trnih, kar je veljalo tako za nas kot naše otroke, saj smo se vsi podajali v nekaj novega. Po mesecu dni so se naši otroci, prav tako pa starši, že navadili na nove razmere in na dejstvo, da naši otroci obiskujejo šolo in ne več vrtca.

Otroci so na jesenskem športnem dnevu zraven listov, kamenja in želodov nabrali tudi ogromno kostanjev (moja hčerka za celo pest), zato so učiteljice 1. razredov organizirale kostanjev piknik. Mame smo s pomočjo ali po naročilu svojih otrok spekle pecivo, očetje pa so poskrbeli za peko kostanjev.

Otroci so se zabavali predvsem na športnem igrišču, kjer so se rolali, vozili s skirojem, igrali nogomet, se lovili... Starši smo jim malo pomagali, tako da smo jih pobirali po padcih, jim lupili kostanje, hodili po pecivo (z izgovorom, da je to za naše otroke) in seveda zraven klepetali. Tako smo starši, učitelji in otroci skoraj tri ure preživeli v prijetnem in nadvse sproščenem vzdušju. Starši, ki smo nekoč tudi sami hodili v OŠ Rače, smo obujali spomine, kako je bilo v naših časih. Z nekaterimi smo naša poznanstva poglobili, z drugimi starši smo se pa bolje spoznali, prav tako smo videli, h komu spadajo posamezni otroci. Slednji so svoja znanstva še utrdili, tako da je verjetno kakšnemu otroku odtlej lažje pri srcu, ko gre v šolo. Spoznali smo tudi, da učiteljice 1. razredov lepo skrbijo za naše otroke; da vzdržijo z njimi nekaj ur, pa morajo imeti jeklene živce, predvsem pa obilo dobre volje.

Kot vemo, na otrokovo vzgojo vpliva več dejavnikov, med drugimi tudi odnos med starši in učitelji. Če bomo imeli straši z učitelji dobre odnose, če bodo otroci iz naših dejanj in govorjenja spoznali, da jih spoštujemo in da cenimo njihovo delo, bodo naši otroci razvili pozitiven odnos do učiteljev in šole. Zelo se mi zdi pomembno, da otroci uvidijo, da šola ni nekaj groznega in zastrašujočega. Prav zato akcije, kot je opisan kostanjev piknik (ki pa ni edino srečanje otrok, staršev in delavcev šole v prostem času), zelo pozitivno vplivajo na naše otroke.

Učiteljicam se zahvaljujemo za organizacijo kostanjevega piknika. Znova se vidimo ob podobnih akcijah!

*Alenka RIŽNER - ŠIBILA
(mama Klare Šibila, učenke 1. b OŠ Rače)*

Nekaj informacij o živalih,

ki so nam blizu

Za vse, ki imate radi živali in bi o tistih, ki jih najpogosteje videvamo na domačih dvoriščih, radi izvedeli še kaj več, sem pripravila nekaj informacij. Upam, da bodo za vas koristne in da vamo bodo v kakšni situaciji morda celo v pomoč.

Sobivanje s psi in mačkami

Najpogostejši hišni ljubljenci so prav gotovo psi in mačke. Življenje z njimi je vsekakor pestrejšo in prijetnejše. Vendar so si po svojih vedenjskih navadah med seboj zelo različne. Spoznajmo jih sedaj še malo boljše.

PES

Zaradi zvestobe sta pes in človek prijatelja že iz srednje kamene dobe. Danes poznamo okoli 400 različnih pasjih pasem. Ločimo lovske, sledilne, dirkalne, vprežne, čuvajske, hišne in luksuzne pse.

Lovci cenijo bolj sledne pse, tiste, ki divjačino izsledijo in po tej sledi privedejo lovca do njenega skrivališča. Taki sledni psi so ptičarji, razni goniči, prepeličarji, kodri, jazbečarji. Prav slednji se lahko s svojim nizkim telesom splazijo v jazbine, lisičine in pripode divjačino na dan.

Pes sodi med duševno eno izmet najvišje razvitih živali. Vemo tudi, da so se psi velikokrat podali v nevarnost in tako rešili življenje svojega gospodarja.

Lep primerek štirino`nega -lovekovega prijatelja

Najpogostejša vprašanja in odgovori o pseh

• Zakaj psi lajajo?

Lajež je pasji opozorilni klic, namenjen vsem članom tropa, oziroma človeku, ki mu ta pes pripada. V lajanju tiči sporočilo: tukaj se dogaja nekaj nenavadnega. Bodite pripravljeni! Glasen pasji lajež lahko pomeni pozdrav prihajajočemu gospodarju, lahko pa je to tudi sporočilo, da je v hišo vdrl vlomilec. Šele, ko pes ugotovi, kdo je prišlek, neha lajati in ga prijateljsko pozdravi ali pa ga divje napade.

• Zakaj psi tulijo?

Osnovno sporočilo se glasi: pojdi z menoj! Oziroma: pridruži se mi! Po vsej verjetnosti bodo tulili na samem zaprti psi, pa tudi samci, ki jih v času parjenja ne pustijo k samicam.

• Zakaj psi radi spijo na posteljah svojih gospodarjev?

Psi pravzaprav nikoli ne presežejo razvojne stopnje mladičev.

Tudi, ko povsem odrastejo, v svojih lastnikih še zmeraj vidijo starše.

Če je pes čustveno bolj navezan na gospodarja hiše, v kateri prebiva, je v njegovih očeh mati lahko tudi možki.

Če bo gospodar s strogo vzgojo dosegel, da pes ne bo skakal na posteljo, si bo ta še naprej želel spati čim bližje svojemu kardelu.

MAČKA

Marsikdo se sprašuje, ko opazuje mačko in njeno ponašanje, ali je res prava domača žival? Mačka rada živi v naših domovih, rada je na toplem, v našem naročju. Prijazno prede, ko jo božamo, toda že ob prvi nevšečnosti, če je ne primemo prav, nam bo pokazala kremplje. Njen jezen pogled nas bo nehote spomnil na njeno zversko sorodstvo. Moramo vedeti, da mačka ne izvira iz prednikov, ki ne živijo v kardelih ali tropih kot volkovi in goveda. Mačka se ne naveže tako tesno na človeka kot pes. Sicer živi v hiši, vendar se mora prosto gibati, da lahko odhaja in prihaja, kakor se ji zahoče. Rada ima gospodarja, toda tudi njemu pokaže zobe, če ne ravna prav z njo. Seveda jo je potrebno kar pošteno učiti, da pusti pri miru, česar ne sme vzeti. Mačka živi dvojno življenje. Doma se obnaša kot prevelik mladič, ki zre navzgor k svojim človeškim lastnikom. Ko se preda razuzdanemu življenju, je popolnoma odrasla, sama svoja gospodarica, svobodno živeče divje bitje, čuječe in neodvisno, svoje človeške zaščitnike si v hipu popolnoma izbriše iz uma.

Najpogostejša vprašanja in odgovori o mačkah

- Zakaj mačka prede?

Mačji mladič že prede, ko je star le teden dni, in sicer, ko sesa pri materi. Daje ji signal, da je vse v redu. Mati vrača signal, ki pa pomeni, da je sproščena in da sodeluje. Uporaba predenja med odraslo mačko in človekom izvira iz prvotnega odnosa med materjo in mladičem.

- Zakaj se mačka rada pusti božati?

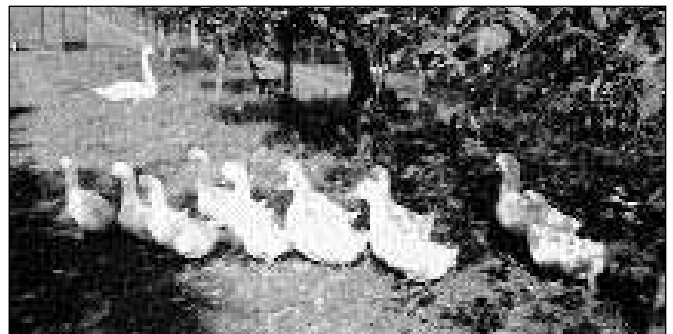

Ker v ljudeh vidi mačje matere. Za mačjega mladiča je mati tista, ki hrani, čisti in brani. Ker ljudje pri svojih ljubljenukah to nadaljujemo še dolgo potem, ko mine mačja otroška doba, udomačene živali nikoli ne odrastejo. Lahko dosežejo velikost odraslih mačk in spolno zrelost, toda po pameti ostanejo v odnosu s svojim lastnikom mladiči.

- Zakaj se mačka podrgne ob vašo nogo?

Vsi ti elementi imajo poseben pomen. Mačka pri tem početju menjava vonj med vami in sabo. Mačka ima na sencah in v kotičkih ustnic posebni vohalni žlezi. Tretja je na korenu repa. Ne da bi vedeli, vas zaznamuje z vonjavami svojih žlez.

Gosi in race na naših dvoriščih

Rejo gosi in rac smo pri nas prepustili drobnim, naključnim rejcem in ljubiteljem. Na trgu je meso teh živali prava redkost, celo za martinovo si malokdo privošči gos. Vzrokov za to je več; verjetno smo bolj usmerjeni k reji prašičev, ker se nam to zdi bolj donosno. Porabniki rac, gosi in račjih jajc so tisti, ki se zavzemajo za naravno pridelano hrano in zato odklanjajo piščance, vzrejene na farmah ter kokošja jajca iz farm.

Reja vodne perutnine je povsem naravna, saj se gosi in race pasejo zunaj na travnikih in jedo zrnje brez koncentratov. Gosi pa imajo poleg tega, da so odlične za prehrano in nezahtevne glede krme, še druge zanimive pozitivne lastnosti:

- gosi so dobri čuvaji,
- gosi in race preprečujejo razmnoževanje zajedalcev na pašnikih,
- koristne so za zatiranje plevelov,
- plemenska reja,
- njihova jetra so prava specialiteta,
- puh je stranski pridelek, ki pa je bil in bo vedno iskan,
- so okrasne vodne živali, ki nam polepšajo dvorišča.

EVOLUCIJA GOSKE

Domača goska izvira iz sive divje goske - ANSER CINEREUS, ki so ji danes podobne še nekatere domače pasme. Divja goska živi v severni in srednji Evropi in Aziji ter se prav tako kot divja rasa pozimi seli na jug, pri nas pa pogosto ostane celo leto, zlasti v južnih predelih. Mlade divje gosi se dajo udomačiti, vendar še ohranjajo instinkt potovanja jeseni na jug.

Domača goska: ANSER DOMESTICUS, razred: AVES, red: NATATOIRES, družina: ANSERINAE, rod: ANSER

DOMESTIFIKACIJA

Udomačena je bila najpozneje (pred 3000 leti), v starem Egiptu in na Kitajskem.

Z domestifikacijo je prišlo do sprememb v barvi perja (bela, rjava, rumena), zmanjšala se je sposobnost letenja, znatno pa so se izboljšale ravnost, telesna masa in nesnost. Nesnost je sezonska, letno je to 20-70 jajc, ter narašča do tretjega in četrtega leta starosti. Instinkt za valjenje je zelo dobro razvit, doba inkubacije pa 30 dni. Mlade gosi zelo dobro priraščajo, z dvema in pol do tremi meseci dosežejo 4-5 kg.

Goske pri nas redimo ekstenzivno. Nekatere pasme kot tuluška in emdenska goska so s selekcijo postale izredno kvalitetne za proizvodnjo mesa, jeter in perja, pri drugih, kot kitajski goski, pa se je znatno povečala tudi nesnost (90 kom).

EVOLUCIJA RACE

Domača rasa - ANAS BOSCHAS DOMESTICA izvira iz divje rase, ki živi v Evropi, Aziji, severni Afriki in severni Ameriki. Pozimi se selijo iz severa na jug, pri nas ostajajo celo leto. Samica spomladi znese do 16 jajc in jih tudi izleže. Mladiči s šestimi tedni starosti vzletijo. Mladiči se dajo udomačiti.

DOMESTIFIKACIJA

Domača rasa je bila domestificirana na Kitajskem okoli 2000 let pred našim štetjem. V kratkem času udomačitve se je sorazmerno malo spremenila glede na divjo obliko: sprememba barve perja (bela, črna, rumena), večja mesnatost (4-5), divja le (0,9 do 1,3 kg), izboljšana nesnost - do 250 jajc letno. Nesnost je največja prvo in drugo leto, ima pa slab instinkt za valjenje, zato damo jajca pod kokoš ali pa umetno valimo. Inkubacija traja 20 dni. Mesnate pasme dosežejo v 9 tednih telesno maso 2-3,5 kg.

PASME DELIMO GLEDE NA PROIZVODNE LASTNOSTI:

- težke mesnate pasme, za proizvodnjo mesa - pekinška rasa,
- lahke pasme za proizvodnjo jajc - indijska tekačica,

- kombinirane pasme, za proizvodnjo mesa in jajc - KHAKI CAMPBELL - naša domača rasa,
- dekorativne rase se goje za rastave, okras in za lov.

PREHRANA VODNE PERUTNINE

Vrednost krme presojava na podlagi njene sestave in sicer po različnih merilih.

Vsebovati mora:

- energijsko vrednost
- beljakovine
- rudninske snovi
- vitamine

Energijsko vrednost krme ocenjujemo navadno s pomočjo metabolne in presnovne energije (ME), ki jo najlažje določimo. Dobimo jo tako, da od energije krme odštejemo energijo vseh iztrebkov. Vrednost merimo v joulih (J) ali kalorijah, za posamezna krmila pa jo odčitamo iz preglednic.

Beljakovine (podatke o njih) prav tako lahko najdemo v preglednicah, kjer so navedeni v odstotkih. Določamo jih na podlagi dušika v krmilu, njihova vrednost pa je odvisna od sestave. Energijsko močnejša krma zahteva večji delež beljakovin v krmi kot energijsko šibkejša.

Rudninske snovi delimo glede na potrebno količino. Veliko potrebuje kalcija, fosforja, magnezija, natrija, kalija in klora, malo pa železa, bakra, cinka, mangana, kobalta, selena, joda in molibdena. Za vodne živali je najboljše, če h krmilu dodamo rudninsko mešanico, ki jo kupimo v trgovinah.

Vitamine dobe rase in gosi pri gojenju v naravi navadno v zadostnih količinah, dodajati pa jih moramo v intenzivni rejji. Vitaminski viri so v korenju, zeleni krmi, mleku, kvasu, ribjem olju in tudi v žitnih kalčkih.

Vodna perutnina pa poleg vsega tega potrebuje tudi veliko vode, več kot kokoši.

Na en del krme popijejo rase 4,25 dela vode ali 870 g vode na 1 kg žive teže na dan.

*Pripravila: Vanina KRAJNC,
študentka zootehnik*

Rače potrebujejo športno dvorano

Pobuda za zgraditev športne dvorane v Račah

Spoštovani krajanje Rač, Brezule, Podove, Sp. in Zg. Gorice, k vam se obračam s pobudo za zgraditev športne dvorane v Račah. Od tedaj, ko imamo svojo občino, se na področju športne infrastrukture v Račah in okolici ni kaj dosti naredilo.

Šport ima z vsemi svojimi pojavnimi oblikami pomembno mesto v življenju sodobne družbe. Izgradnja primerne športne infrastrukture pa pomeni temelj za tovrstno dejavnost. Kot kazalec razvitosti športa v mnogih okoljih uporabljajo kvadrature pokritih športnih površin na prebivalca. V zadnjih letih so po Sloveniji v mnogih krajih, ki so primerljivi z Račami, zgradili izredno kakovostne in funkcionalne športne dvorane, s katerimi so močno izboljšali pogoje za razvoj lokalnega športa (Gorišnica, Železniki, Cerklje, Šenčur,

Komenda, Dobravlje, Nazarje...). Vse so zgrajene ob šolah, hkrati pa služijo tudi društveni športni sferi ter športni rekreaciji občanov. Na osnovi zapisanega lahko rečemo, da po tej plati Rače že močno zaostajajo za standardi, ki veljajo v razvitejših okoljih. Sedanja šolska telovadnica meri približno 20x11 m in je občutno premajhna za skoraj vse športe (košarko, roket, mali nogomet). Telovadnica zaradi velikosti in zastarelosti ne nudi niti osnovnih pogojev za razvoj katerekoli pojavnosti športa - od šolske športne vzgoje, preko športne rekreacije do tekmovalnega športa v okviru društev.

Rače z okolico niso več tako majhne in se še kar širijo, vedno več družin z otroci se priseljuje. Mladim v kraju pa v smislu športa, razen nogometa (samo fantje), juda in nekaj malega odbojke ni kaj ponuditi. Gotovo je to tudi posledica pomanjkanja ustreznih športnih dvoran. Tako je npr. v kraju pred leti deloval uspešen ženski rokometni kolektiv, ki je igral tudi v drugi slovenski ligi - pa je, med drugim, prenehal z delovanjem tudi zaradi skrajno nekonkurenčnih pogojev dela v primerjavi z drugimi okolji. Velik del uspehov šolskega športnega društva OŠ Rače je tudi vezan na roket. Gotovo lahko pomeni pomanjkanje ustreznih športnih dejavnosti v kraju tudi več možnosti za razvoj družbeno nezaželenih pojavov (zasvojenost z različnimi vrstami opojnih substanc). Šport je namreč dovolj močno motivacijsko sredstvo, s pomočjo katerega je moč vplivati na vzgojo mladih ljudi.

Spoštovani župan in občinski svetniki! Vem, da je v občini še veliko stvari, ki jih je potrebno narediti, vendar se športa ne sme zanemariti. Športna dvorana je velika investicija, vendar bi z izgraditvijo le-te naš kraj veliko pridobil. Mladim bi dali možnost, da bi kvalitetno preživeli prosti čas, starejši bi imeli več možnosti za rekreacijo.

Spoštovani občani, ki vam ni vseeno, kaj se dogaja s športom v Račah, in ki mislite, da je športna dvorana potrebna, stopimo skupaj in nekaj naredimo. Verjetno dvorana ne bo zgrajena naslednje leto, če pa bo v naslednjih nekaj letih, bo to velik uspeh.

Glede na svoje več kot trideset letno ukvarjanje s športom, s pomočjo katerega sem prepotoval dobršen del sveta in se na lastne oči prepričal, kako velik pomen dajejo razvite družbe tej dejavnosti, glede na svojo prisotnost v slovenskem in mednarodnem športu (trenersko delo v klubih in državnih reprezentancah, učiteljsko delo na Fakulteti za šport v Ljubljani, predavateljsko delo na Evropski rokometni zvezi) ter glede na to, da se želim nekoliko bolj vključiti v družbeno življenje Rač, se čutim dolžnega podati zgoraj opisano pobudo za zgraditev športne dvorane v Račah.

Dr. Marko ŠIBILA

En sam son-ri `anek
fe ne osvetli Zemlje,
a je kot
prijazna beseda.
Upanje, da bo
posijalo sonce.

Angelčki na RačeFestu

V soboto, 6.9.2003, se je v Račah odvijal festival duhovno-ritmične glasbe RačeFest. Kot ste lahko prebrali že na nekaj mestih, je festival organizirala Kolpingova družina Rače. Na festivalu je bil vokalno-akustični oder, oder mladinskih skupin, na katerem smo nastopili tudi mi. Zunaj grajskega dvorišča so na rock odru igrali glasbene skupine vse do pozne 23. ure.

Na odru mladinskih skupin je sodelovala tudi naša skupina Angelčki. Zapeli smo tri pesmice: MAJHNA LUČKA, SAMUEL in NEKAJ MANJKA. Med našim nastopom in po njem so gledalci z navdušenjem ploskali. Ko smo odhajali z odra, nas je novinarka televizijske oddaje DOBRO JUTRO prosila za intervju.

Tudi me smo nekatere Angelčke povprašale o vtisih z RačeFesta.

- Na vprašanje, ali jim je bil RačeFest všeč, so odgovorili:
Urška: Ja, bil mi je všeč, ker je bil fajn.
Amadeja: Ja, ker je bilo veliko nastopajočih.
Lucija: Ja, ker je nastopalo več glasbenih skupin.
Katarina: Seveda, bil je zelo velik festival.
- Na vprašanje, ali so imeli na nastopu kaj treme, so odgovorili:
Patricija: Ne, nisem imela treme!
Katarina: Ne, nisem imela!
Matija: Ne.
Lucija: Malo, saj sem prvič nastopala pred takšno množico ljudi.
Urška: Ne, ker sem že velikokrat nastopala.
Amadeja: Nisem imela treme, ker sta me gledala mami in ati.

Posneto tik pred izvedbo prve pesmi, ko se zdi, da je tu in tam vendarle koga malo zagrabila trema...

• foto: Gašper Dajčman

- Na vprašanje, kaj jim je iz RačeFesta ostalo najbolj v spominu, so imeli vsak svoj odgovor:
Patricija: Nastop z otroško skupino Angelčki.
Lucija: Ko smo se v času rock odra nekateri Angelčki igrali in plesali na travi, se nam je približala nuna in nas vprašala, če smo mi Angelčki. Tako nas je hvalila, da smo dobro nastopali, na koncu pa nam je rekla, naj še naprej pridno hodimo na vaje in lepo pojemo.
Urška: Meni so ostale v spominu naše zadnje vaje tik pred nastopom na zunanji strani gradu.
Amadeja: Najbolj mi je ostal v spominu nastop sam.

Novinarke otroške skupine Angelčki: Alisa, Sanja in Sara